

HEMNES KOMMUNE
Sentrumsveien 1
8646 KORGEN

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

Sak/dok.: 11/00875-91

20.05.2020

Ark.: 326.12

Klage på vedtak om skrivemåtene Hjerpbakkveien og Rabliåsveien av adressenavn i Hemnes kommune

Kartverket klager etter § 12 i lov om stadnamn på vedtaket i Hemnes kommune 14.5.2020, sak 18/20 om skrivemåtene *Hjerpbakkveien* og *Rabliåsveien* for to adressenavn i kommunen.

Grunngiving

I navnesak 2019/301 fastsatte Kartverket med vedtak etter lov om stadnamn skrivemåten *Jerpbakken* for matrikkelgård 144 og *Rapliåsen* for matrikkelgård 122 i Hemnes kommune. Primærnavnet (naturnavnet) *Raplia* (navn på li) inngikk også i saka. Vedtaka om skrivemåten av matrikkelgårdsnavna *Jerpbakken* og *Rapliåsen*, eller naturnavnet *Raplia*, blei ikke påklaga.

Eierne av bruk 144/1 og 144/2 la fram dokumentasjon på at skrivemåten *Hjerpbakken* har vært i offentlig bruk for disse bruksnavna, og Kartverket fastsatte derfor den ikke-tilrådde skrivemåten *Hjerpbakken* for brukene 144/1 og 2. Likeså er *Rabliås* for bruk 122/2 fastsatt av eier. Disse skrivemåtene har status som **eierfastsatte skrivemåter, som ikke skal legges til grunn for annen offentlig navnebruk**. Prinsippet følger av lov om stadnamn § 4 tredje ledd:

Når det same namnet er brukt om ulike namneobjekt på den same staden, skal den skrivemåten som er brukt for det namneobjektet namnet opphavleg vart brukt om, som hovudregel vere retningsgivande for skrivemåten for dei andre namneobjekta. **Dette gjeld ikkje i dei tilfella der det opphavlege namnet på namneobjektet er eit bruksnamn med ein skrivemåte som er fastsett av grunneigaren** (Kartverkets utheving).

Lovpunktet blir grunnlagt i *Prop. 105 L (20142015) Endringer i lov om stadnamn (om høvet grunneigarar har til å fastsetje skrivemåten av bruksnamn m.m.)* s. 24:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-105-l-2014-2015/id2406807/>

Det er ikkje rimeleg at eigarfastsette skrivemåtar skal nyttast på anna enn det som er privat eigedom, når utgangspunktet for at eigaren skal ha rett til å fastsetje skrivemåten av bruksnamnet, nettopp er legitimert i råderett over eigen eigedom. Ein slik situasjon ville i større grad svekkje vernet av stadnamna i området og gje grunneigaren stor innverknad på offentleg namnegjeving. Dette ville også i større grad kunne ha ført til at namn på vegar, skular og liknande må endrast når ein grunneigar endrar skrivemåten av namnet på bruket sitt.

Formålet med lov om stadnamn (§ 1) er "[...] å ta vare på stadnamn som kulturminne, gi dei ei skriftform som er praktisk, og som ikkje skyggjer for meningsinnhaldet i namnet, og medverke til kjennskap til og aktiv bruk av namna".

En skrivemåte *Hjerp-* skygger for meningsinnhaldet i gårdsnavnet *Jerpbakken*, der forleddet innehlder fuglenavnet *jerpe*, av gammelnorsk *jarpr*, og ordet har bare én skrivemåte i norsk rettskriving, og denne er lagt til grunn for normering av primærnavnet, matrikkelgård 144, som Kartverket etter lov om stadnamn § 7 tredje ledd har rett til å fastsette skrivemåten til. Det er skrivemåten av matrikkelgårdsnavnet som etter § 4 tredje ledd skal legges til grunn for normeringa av navnet i sekundær funksjon som adressenavn.

Ordet *rap* med betydning 'utgliding, ras' har bare én skrivemåte i norsk, og denne skrivemåten er lagt til grunn for normeringa av naturnavnet *Raplia* (navn på li), og det avledda navnet *Rapliåsen* (navn på ås, matrikkelgård 122 og bruk 122/1). Skrivemåten *Rab-* er en forelda skrivemåte som ikke inngår i norsk rettskriving. Skrivemåten skygger for meningsinnhaldet i navnet, jf. § 1 i loven og tar ikke vare på navnet som kulturminne (se §§ 1 og 3 i loven).

Behandling av klagesaker

Saksbehandlingsreglene for klagesaker er de samme som for vanlige navnesaker, se § 12 femte ledd i lov om stadnamn, altså med lokal høring og høringsuttalelser som sendes til Språkrådet. Når Språkrådet har gitt tilråding om skrivemåte, skal kommunen fatte nytt vedtak. Om klager ikke får medhold, skal navnesaken sendes til Klagenemnda for stedsnavnsaker for endelig avgjørelse.

Vennlig hilsen
Finn Ørnes
Fylkeskartsjef

Aud-Kirsti Pedersen
stedsnavnansvarlig

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Lenker:

Lov om stadnamn: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1990-05-18-11>

Forskrift om stadnamn: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-05-23-638>

Utfyllande reglar om skrivemåten av norske stadnamn:

<https://www.sprakradet.no/Sprakarbeid/Stedsnavn/utfyllande-reglar-om-skrivematen-av-norske-stadnamn/>

Mottaker: HEMNES KOMMUNE
Kenn Arne Berntzen, HEMNES KOMMUNE

Kopi SPRÅKRÅDET